

TECHNIKA VE VVP DĚDICE

PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE

Hned po ukončení 2. světové války se začalo s výstavbou nové Československé armády. Situace ale nebyla jednoduchá, tankové vojsko mělo k dispozici jeden typ těžkého tanku IS-2 (SSSR) v počtu 7 ks, tanky T 34/85 nově dodané v červnu 1945 ze SSSR (60 ks), neznámý počet tanků T 34/76 a šest typů středních tanků vyrobených v SSSR. Německých tanků bylo 300 ks odlišných modelů a také v různém stavu po bojích. Zastoupena byla britská tanková technika (okolo 400 ks především tanků Challenger a Cromwell IV a VI), americká (22 lehkých tanků Stuart) a samozřejmě i 120 ks předmnichovských LT-38. K tomu bylo využíváno na 800 ks kořistních samohybných děl a 20 ks vyprošťovacích tanků různého původu (např. Bergepanzer 38(t), který je postaven na podvozku LT-38).

Dělostřelectvo mělo ve výzbroji různorodý materiál podobného původu jako tankisté. Jednalo se o 10 typů houfnic (700 ks), 6 typů kanonů (okolo 800 ks) a 10 typů protitankových kanonů (více než 800 ks), stejný počet typů protiletadlových kanonů (více než 300 ks) a šest typů minometů (téměř 3 000 ks). Neméně komplikované podmínky byly u dopravní techniky – armáda disponovala 2 500 motocyklů, 6 000 nákladních automobilů a 3 000 osobních automobilů, jednalo se o velmi rozříštěnou směsici nejrozličnějších typů, často nepojízdných a neopravitelných. Největší skupinu představovala vozidla původem z USA a Velké Británie. Jediným domácím zástupcem byla Tatra T-111 vyráběná za okupace, která byla použitelná i pro budoucí armádu. Ženisté byli také vybaveni velmi skrovně – jediným jeřábem, 10 mostními silničními soupravami a 2 bojovými ženijními vozidly.

Po roce 1948 došlo k jednoznačné orientaci na sovětskou techniku, proto byla technika obrněné divize (VB) v pozdějších letech odprodána do zahraničí (Izrael). Situaci nákladních vozidel se podařilo vyřešit až v roce 1953, kdy došlo ke sjednocení vozového parku – byla zavedena nová vozidla PV3S a T 805 domácí produkce. Prvním obrněným transportérem hromadně zařazeným do výzbroje ČSLA byl OT-810 HAKO, který vznikl poměrně zdoluhavou rekonstrukcí německého vozidla Hkl-6-p. Celkem bylo v letech 1959 až 1962 vyrobeno více než 1 100 strojů.

VVP Dědice

Ve výcvikovém prostoru zůstalo mnoho objektů pro výcvik vybudovaných a stále vhodných, např. pozorovatelný, strojovny pro ovládání terčů. Ve Vyškově vzniklo Tankové učiliště, které s kořistní technikou zabezpečovalo výcvik, byla tu celá řada zajímavých vozidel nejenom z východní fronty. Jako úplnou zajímavost uvedme útočné dělo Zrinyi II (maďarského původu). Po válce zůstalo na území ČSR patrně hned několik exemplářů, jeden z nich, evidenčního čísla 3H-050, se po válce nacházel v Přelouči v tamější automobilní zbrojovce a v roce 1947 byl odeslán k opravě do Škodových závodů. Zmíněné vozidlo bylo nepojízdné, ale údajně v dobrém stavu. Oprava sestávala z repase zbraně a podvozku. V květnu 1950 se uskutečnily vojskové předváděcí zkoušky a zkušební jízda, ještě téhož roku byl stroj převzat a přidělen do stavu Tankového učiliště ve Vyškově s evidenčním číslem 67.495. Další osudy tohoto vozidla, stejně jako dalších na čs. území, nejsou známy, pravděpodobně však došlo k jejich sešrotování.

Výcviková technika

V poválečném období byla pro výcvik nejvíce používána kořistní technika. Její počty se postupně doplňovaly z dodávek opravených válečných strojů, kterých bylo v evidenci vraků na celém území Československa více než 200 ks. Prvních 10 ks stíhačů bylo do oprav převzato koncem roku 1946. Byly mezi nimi i 3 ks Jagdpanzer 38(t) „Star“ a 3 ks Bergepanzer 38(t). V roce 1947 byla naplánována oprava dalších 50 ks techniky. Prvními poválečnými výrobky pro armádu byly cvičné ST-III (50 ks) rozdělené následovně:

- 11 ks – Tankové učiliště v Dědicích u Vyškova;
- 3 ks – Vojenská akademie v Hranicích;
- po 4 ks – každá tanková brigáda z 9 existujících.

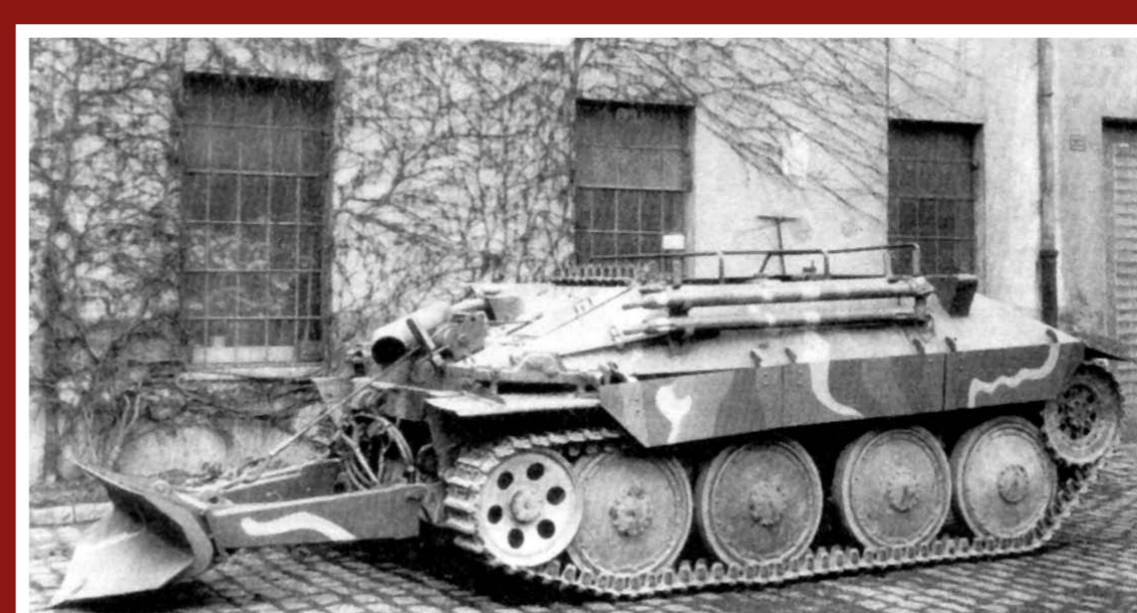
Zajímavým vozidlem byl vyprošťovací Cromwell, který podle slov pamětníků sloužil na dílnách až do 60. let a za hodinu provozu spotřeboval 150 litrů paliva. Dalšími kořistními vozidly byly například tanky Panzer III, polopásová vozidla Sd.Kfz. 251 a Sd.Kfz. 8.

Využito bylo také vozidel dovezených společně s Československou obrněnou brigádou z Velké Británie – tanky Challenger a Bren Carrier. A samozřejmě celá plejáda vozidel pocházejících ze SSSR, mezi nejznámější patří tanky T-34/76, T-34/85. Ještě v 60. letech bylo ve Vyškově možné vidět skutečné veterány, v roce 1958 předváděli (podle vzpomínek příslušníků Tankového učiliště) na náměstí ve Vyškově ukázkou s Bren Carrieri jako průzkumem při osvobození, protivníkem jim byli Pz. III.

Výcvikový prostor tedy ani po válce neosiřel, opět se zde cvičilo, především to byly ostré střelby a technika jízdy v terénu. Bohužel, některé objekty (bunkry, strojovny, pixle) posloužily jako výcvikové cíle, a to nejen po válce, ale i v pozdějších letech, proto je až s podivem, že některé z nich zůstaly uchráněny.

LT-38

Bergepanzer 38(t) – prototyp s opornou ostruhou

Tatra T-111 s protitankovým kanónem vz. 53

OT-810 HAKO (Sd.Kfz. 251)

Útočné dělo Zrinyi II

Jagdpanzer 38(t) „Star“

Cromwell

Bren Carrier

Challenger